

wwwamu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

No-12 (1729) 29 iyun 2021-ci il

Dərsdə nə qədər çətin olarsa, imtahanda o qədər asan olar

Azərbaycan Tibb Universitetində Yekun
Dövlət Attestasiyası uğurla davam edir

səh. 2

Çin universitetinin təhsil
kursunda 500-dən çox müəllim
və tələbəmiz iştirak edəcək

İyünün 18-də Çin Xalq Respublikasının Gansu Çin
Təbabəti Universitetinin (GÇTU) təşkil etdiyi "Ənənəvi
Çin Təbabəti. Sağlımlı Təhsili Programı" adlı onlayn
kursun açılış mərasimi keçirilib. Açılmış mərasimini GÇ-
TU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, professor
Zheng Guisen açaraq, Gansu əyalətinin ənənəvi Çin
təbabətinin mərkəzi, GÇTU-nun isə bu sahədə ölkə-
nin qabaqcıl təhsil müəssisəsi olduğunu vurğulayıb.

O, sonra GÇTU-nun "Bir kəmər, bir yol" teşəbbüsünü qatıl-
dığını ve bu layihə üzrə Fransa, Tailand, Moldova, Ukrayna,
Qırğızistan və Rusiya da daxil olmaqla, dünyanın 9 ölkəsində
ənənəvi Çin təbabəti institutlarının açıldığını diqqətən çatdırıb.
Natiq ATU ilə də təhsil və elm sahəsində ikitirəfli əməkdaşlığın
inkışafında maraqlı olduqlarını söyləyib.

Daha sonra söz Azərbaycan Tibb Universitetinin Beynəlxalq
əlaqələr şöbəsinin müdürü, dosent Müşfiq Orucova verilib. O,
tədbir iştirakçılardan ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəray-
beylinin adından salamlayıb, universitet haqqında məlumat
verib. M.Orucov "Bir kəmər, bir yol" layihəsi daxilində ÇXR
universitetləri ilə olan əməkdaşlıq fealiyyətindən bəhs edib.
Belə ki, Çin Tibb Universiteti ilə BRIMEA - "Bir kəmər, bir yol -
Beynəlxalq Tibb Təhsili Alyansi" və GÇTU ilə "Bir kəmər, bir yol -
Universitetlər Alyansi" layihələrində müxtəlif proqramlar üzrə
tədbirlər təşkil olunub. Bu tədbirlərdən biri de ATU telebələrinin
Çin Tibb Universitetinin onlayn dərslərində iştirak etməsidir.

Qeyd edək ki, "Ənənəvi Çin Təbabəti. Sağlımlı Təhsili Pro-
gramı" kursunda ATU-nun 500-dən çox müəllim və tələbəsi iş-
tarak edəcək. Kursun esas mövzuları "Pediatrik masaj", "Ayaq
masajı", "Dietoterapiya" və "Akupunktura masajı"dır.

Açılmış mərasimində ATU-nun Tibb təhsili və innovasiya şö-
bəsinin müdürü Aynur Orucova, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin
müdir müavini Nigar Ələkbərova da iştirak ediblər.

Tibb İşçilərinin
Peşə Bayramı Günü
münasibətilə tədbir
keçirilib

Universitetin ictimai-siyasi həyatında
fəal iştirak edən bir qrup əməkdaşa Fəxri
fərمانlar və pul mükafatları təqdim
olunub

səh. 3

Universitetimizin
məzunları bu gündən
sabaha bilikli,
özünəinamlı və
məqsədyönlü gənclər
kimi addımlayırlar

səh. 4-5

İctimai səhiyyə
fakültəsində praktiki
bacarıq təlimlərinə
start verilib

səh. 6

Bioloji fəal qida
əlavələri: almazdan
öncə araşdırın

Nərgiz Məmmədova: Bu tip məhsulların
apteklərdə, supermarketlərdə satışı
sahəsində islahatlar gözlənilir

səh. 7

Rektor imtahanlarının gedışını izləyib

Professor Gəray Gəraybəyli imtahanların tam obyektiv keçirilməsi üçün bundan sonra da bütün tədbirlərin görüləcəyini bildirib

Universitetimizdə imtahan prosesi davam edir. İyunun 23-də ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli Hərbi tibb fakültəsində V kursun aralıq qiymətləndirmə imtahanının gedışını izləyib, fakültənin kampusunda yaradılan şəraitə tanış olub.

Hərbi tibb fakültəsinin rəisi, tibb xidməti polkovniki Çingiz Əlləzov, onun tədris işleri üzrə müavini, tədris şöbəsinin rəisi Məhəret Rzayev və ATU-nun tədris şöbəsinin müdürü Samir Cavadov görüşdə iştirak ediblər.

Simulyasiya otaqları ilə tanışlıq zamanı Ç.Əlləzov burada hər şeyin müharibə vəziyyətinə uyğun təşkil edildiyini, hərbi hissə və real döyüş şəraitinin maketlerinin qurulduğunu bildirib.

Professor Gəray Gəraybəyli Azərbaycan tarixinin şanlı sehifəsi olan 44 günlük Vətən müharibəsinə yada salaraq, bu dövrde Hərbi tibb fakültəsinin üzərinə böyük yüksək döşdүyünü, bu fakültədən məzunlarımızın müharibə vaxtı öz vəzifələrini ləyiqinçə yərəne yetirdiklərini vurğulayıb. Rektor təəssüf hissə ilə qeyd edib ki, müharibədə şəhidlərimiz və yaralılarımız

da oldu: "Xalqımız şəhidlərimizi heç vaxt unutmayacaq. Qazilərimiz isə dövlətimizin hərtərəfli qayğısı ilə əhatə olunub".

O, builkı məzunlarımızın da digər hərbiçilərimizlə birlikdə torpaqlarımızın keşiyində əzmələ dayanacaqlarına və xidmət zamanı öz peşə borclarını şərəfə yerine yetirəcəklərinə əminliyini bildirib. G. Gəraybəyli tələbələrə imtahanlarda və gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, Hərbi tibb fakültəsinin kitabxana, 3 mühazire ve 1 briñiq zalı ATU-nun II Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş məzunlarının adını daşıyır.

İyunun 24-də isə rektor Gəray Gəraybəyli 2020/2021-ci tədris ilinin yay semestrinin imtahan sessiyası çərçivəsində V kurs tələbələrinin imtahanını izləyib. Görüşdə ATU-nun Tədris işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev, Tədris şöbəsinin müdürü Samir

Cavadov, imtahan Mərkəzinin müdürü Ülkər Cəfərova iştirak ediblər.

Rektor imtahan gedən auditoriyalarda tələbələrə öz biliklərini nümayiş etdirmək üçün yaradılan şəraitlə əyani şəkildə tanış olub, auditoriyaya daxil olmazdan əvvəl görülən təhlükəsizlik tədbirlərinin (herətən ölçülülməsi, ara məsafəsinin saxlanılması) icrası ilə maraqlanıb. Eyni zamanda, tələbələrin və imtahan komissiyası üzvlərinin imtahanların gedışı ilə bağlı fikirlərini

dinləyib, bəzi məsələlərlə bağlı müvafiq tapşırıqlar verib. Professor Gəray Gəraybəyli imtahanların tam obyektiv və şəffaf şəkildə keçirilməsi üçün bundan sonra da bütün lazımi tədbirlərin görüləcəyini bildirib.

Qeyd edək ki, imtahan sessiyasının gedışını canlı izləmək, tələbələrlə birbaşa ünsiyyətdə olmaq məqsədilə rektor başda olmaqla universitet rəhbərliyi tərəfindən mütəmadi reydlər həyata keçirilir.

Dərsdə nə qədər çətin olarsa, imtahanda o qədər asan olar

Azərbaycan Tibb Universitetində Yekun Dövlət Attestasiyası uğurla davam edir

ATU-da Yekun Dövlət Attestasiyası uğurla davam edir. Nəzirlər Kabinetinin qərarına əsasən, bacarıq imtahanları əyani, test imtahanları isə onlayn formatda təşkil olunub. İmtahan prosesinin ümumi mənzərəsi haqda təsəvvür yaratmaq üçün iki imtahanda iştirak etdi.

Belə ki, iyunun 18-də Hərbi tibb fakültəsinin binasında təşkil olunan imtahan zalında olduq. Buraxılış kurs tələbələri üçün Tibb xidmətinin təşkili və taktikası fənni üzrə Yekun Dövlət İmtahanını izledik. İmtahanda 71 kursant iştirak edirdi. Heç bir qayda pozuntusu qeydə alınmadan kursantlar sonuncu imtahanlarını da müvəffəqiyyətlə verərək, öyrəndikləri bilik və bacarıqları xidmətləri zamanı ləyiqinçə tətbiq etmək hüququnu qazandılar.

Müdafia Nazirliyi Tibb Baş İdarəsinin Planlaşdırma şöbəsinin rəisi, Tibb xidmətinin təşkili və taktikası fənni üzrə yardımçı komissiyanın sədri, tibb xidməti polkovnik-leytənnəti Rəşad Behbudov bildirdi ki, imtahanda kursantların praktiki bilikləri qiymətləndirilir: "Kursantların eksəriyyəti müvəffəqiyyət qazanıb və yüksək bal toplayıblə".

Hərbi tibb fakültəsinin dekan müavini, Dövlət Attestasiya Komissiyasının katibi, tibb xidməti polkovniki Məhəret Rzayev həm əvvəlki imtahanlar, həm də indi keçirilən imtahanla bağlı ətraflı məlumat verdi: "Ümumi cərrahiyyə və hərbi səhra cərrahiyyəsi, Terapiya və hərbi səhra terapiyası fənləri üzrə Dövlət Attestasiyası keçirilib. Bu gün də Tibbi xidmətin təşkili və

taktikası fənni üzrə Dövlət Attestasiyası keçirilir. Cərrahiyyə və hərbi səhra cərrahiyyəsi imtahanından 29 nəfər "A", 39 nəfər "B", 3 nəfər "C" qiyməti alıb. Terapiya və hərbi səhra terapiyası fənnindən isə tələbələrin 28-i "A", 39-u "B", 4-ü "C" qiyməti alıb.

Bugünkü imtahandan isə tələbələrin 64-ü "A", 7-si "B" qiyməti aldı. Hamısı müvəffəqiyyət qazandı. Onu da qeyd edim ki, Azərbaycan Tibb Universitetinin Simulyasiya Mərkəzindən başqa, Hərbi tibb fakültəsinin simulyasiya kabinetinə var və mulyajlarla təmin olunub. Əvvəl dövlət imtahanları universitetdə keçirilirdi. Amma bu ildə etibarən imtahanları fakültəmizin binasında mulyajlarımız üzərində təşkil etdi.

İyunun 21-də isə II Müalicə-profilaktika fakültəsinin buraxılış kurs tələbələri üçün Cərrahi xəstəliklər fənni üzrə Obyektiv Strukturlaşdırılmış Klinik İmtahanın (OSKİ) gedışını izledik.

Övvəlcə fakültə üzrə Dövlət At-

testasiya Komissiyasının sədri, professor İlqar Qasimovun imtahanla bağlı fikirlərini öyrəndik. O bildirdi ki, tələbələrin çoxunun həm COVID mərkəzlərində çalışdığını, həm də müharibədə yaralılara tibbi yardım göstərdiyini nəzərə alaraq, imtahanlarda bir qədər zəif

ile bağlı ciddi problemimiz yoxdur, tələbələrin böyük eksəriyyəti maksimum bal toplayıb".

Bundan sonra müxtəlif istiqamətlər üzrə bacarıqların yoxlanıldığı kabinetlərə daxil oluruq. Urologiya kafedrasının assistenti Anar Əhədov tələbələrin "Sidiq kisəsinin kateterizasiyası və kateterin xəric edilməsi" bacarığını yoxlayıb. Sonuncu kurs tələbəsi Leyla Nardılı bu bacarığı mulyaj üzərində qüsursuz yerinə yetirərək, maksimum - 10 bal qazanıb. Müəllimin sözlərinə görə, yüksək göstəricilər ilk növbədə davamlı treninqlərin nəticəsidir.

Başqa bir kabinetdə II Cərrahi xəstəliklər kafedrasının assistenti Rauf Qasimov tələbələrin "Deriye tikişlərin qoyulması və sökülməsi" vərdişini qiymətləndirir. Tələbə 4 dəqiqə ərzində iynəni saplamalı və manenin üzərində yaraya tikiş qoymalıdır. Bizim yanımızda bu prosesi yerinə yetirən tələbə 9 bal toplaya bildi.

Tələbələr kabinetdən kabinetə keçdiyckə, topladıqları ballar da artırdı. Maksimum 50 balın qazanılması 5 bacarığın hər birindən 10 bal toplamaqla mümkün idi. Tələbələr Ümumi cərrahiyyə kafedrasının dosenti Alim Məmmədovun sınağından da müvəffəqiyyətlə çıxırdılar. Belə ki, yuxarı

ətrafa spiral sarğının qoyulmasında çətinlik çəkmirdilər. Eləcə də vərdişi yerinə yetirək bütün suallara düzgün cavab verirdilər.

Ümumi cərrahiyyə kafedrasının dosenti Cümşüd Cümşüdov kompüter tomoqrafiyasında cərrahi patologiyanın olub-olmamasını tələbənin neca müəyyən etdiyini yoxlayırdı. Həmçinin orqanların yerlerinin göstəriləməsi, diaqnostika məsələləri də bacarıq imtahanında öz eksini tapmışdı.

Bacarıq imtahanının başqa bir mərhələsində tələbələr uşaqlarda bud-çanaq oynağının anadanğelme inkişaf qüsurlarının 4 əsas əlamətini müəyyən etməli və həmin əlamətləri biri-birində fərqləndirməyi bacarmalıydılar. Uşaq cərrahiyyəsi kafedrasının assistenti Müşfiq Bağırov tələbələrin bu sınaqdan da uğurla çıxıqlarını, nəzəri biliklərini praktiki vərdişləri ilə təsdiqlədiklərini söyləyir.

İmtahanın çıxan sonuncu kurs tələbələri Samirə Aslanova və Mirsaleh Zülfüqarov çox məmənun göründürdülər. Çünkü bacarıqlarına obyektiv qiymət verildiyi üçün topladıqları baldan razı qalmışdır.

İmtahanlar hələ öz axarı ilə davam edir. Biz isə bilik və bacarıq imtahanından uğurla çıxan tələbələrə həyat imtahanında da uğurlar arzulayaraq sağıllaşırıq.

Komandamız Milli Qurtuluş Gününe həsr edilmiş yarışda 2-ci olub

Azərbaycan Respublikası Gənclər və idman Nazirliyinin təşkil etdiyi 15 iyun Milli Qurtuluş Gününe həsr olunmuş "Nə? Harada? Nə zaman?" intellektual yarışında Azərbaycan Tibb Universitetinin Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin intellektual oyunlar klubu II yerə layiq görüldü.

lər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev, Azərbaycan Tələbə Gənclər Teşkilatları İttifaqının sədri Pərviz Mireləmli və Bakı Gənclər Mərkəzinin direktoru Nərgiz Babayeva çıxış edərək, ulu önder Heydər Əliyevin keçidiyi şərəfli ölüm yolundan, onun Azərbaycan genciliyinin hərtərəfli inkişafı üçün göstərdiyi

Tibb İşçilərinin Peşə Bayramı Günü münasibətilə tədbir keçirilib

Universitetin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən bir qrup əməkdaşa Fəxri fərمانlar və pul mükafatları təqdim olunub

17 iyun - Tibb İşçilərinin Peşə Bayramı Günü münasibətilə Azərbaycan Tibb Universitetində tədbir keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli açıb.

Bayramla əlaqədar tebriklərini çatdırın rektor xatırladıb ki, 1918-ci il iyunun 17-də Səhiyyə Nazirliyinin yaradılması haqda qərar qəbul olunub. Ulu önder Heydər Əliyevin 2001-ci il 4 iyun tarixli sərəncamına əsasən, her il iyunun 17-si ölkəmizdə Tibb İşçilərinin Peşə Bayramı Günü kimi qeyd olunur: "Hər il peşə bayramımızı müxtəlif formatlarda qeyd etməyə çalışmışaq. Amma keçən il həyatımızda, ümumiyyətə tariximizdə qeyri-adı bir il oldu. Artıq ilyarına yaxındır ki, davam edən COVID-19 pandemiyası ister ölkəmizdə, istərsə də dünyada həyatın her bir sahəsinə ciddi təsir göstərib. O cümlədən də tədris prosesinə. Təsadüfi deyil ki, məhz həkimlər, tibb işçiləri bu ağır mübarizəyə ön cəbhədə qoşularaq, böyük fədakarlıq göstəribler. Və bu gün deyə bilerik ki, ölkəmiz bu çətin dövrdən az itki'lərlə çıxmış bacarıb, vaksinasiya prosesi baxımından regionda ön yerdədir".

Professor Gəray Gəraybəyli Ermənistən hərbi təcavüzü nəticəsində 30 il işgaldə olan torpaqlarımızın azad edildiyi 44 günlük Vətən müharibəsinə xüsusi toxunub, ATU-nun çoxlu sayıda əməkdaşının bu şərəfli tarixdə imzası olduğunu vurğulayıb.

Rektor bildirib ki, bu gün, həmçinin Səhiyyə Nazirliyinin kollegiyası keçirilib. O, səhiyyə naziri vəzifəsinə icra edən Teymur Musayevin ATU-nun kollektivine təbrik və salamlarını çatdırıb: "Teymur Musayev ATU-nun ölkədə ister tibb tədrisi, istərsə də öz klinikaları ilə vətəndaşların sağlamlığından keşiyində dayanması ilə sehiyyəmizin ümumi inkişafında böyük rol oynadığını vurğuladı, yeni-yeni uğurlar dilədi.

Bildiğiniz kimi, universitetimizin 90 illik yubileyi öten ilə təsadüf edti. Təessüf hissi ilə qeyd edirəm ki, əvvəlcədən planlaşdırılan tədbirlərin məlum səbəblərdən yalnız kiçik bir hissəsinə, özü de onlayn həyata keçirə bildik. Yubileymiz münasibəti ilə ölkə rəhbərliyi tərefindən 21 nəfər, Səhiyyə Nazirliyi tərefindən isə 20 nəfər əməkdaşımız təltif olundu".

Sonra rektor G.Gəraybəylinin əmri ilə universitetin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən, o cümlədən pandemiya ilə mübarizədə və Vətən mühaibəsində ön sıralarda olan bir qrup əməkdaşa Tibb İşçilərinin Peşə Bayramı Günü münasibətilə Fəxri fərman və 300 manat məbləğində

pul mükafatı təqdim olunub. Mükafatlandırılan əməkdaşlarımız bunlardır:

Həsənov Ədalət Bəybala oğlu

- Patoloji anatomiya kafedrasının müdürü, professor;

Sultanova Məlahət Cahangir qızı

- Şüa diaqnostikası və şüa terapiyası kafedrasının müdürü, professor;

Qasimov Eldar Köçəri oğlu

- Sitoligiya, embriologiya və histologiya kafedrasının müdürü, professor;

Nozruzov Elşad Mirzeli oğlu

- I müalicə-profilaktika fakültesinin dekanı, Dermatovenerologiya kafedrasının dosenti;

Məhərrəmbəyli İsrail Şəmsəd oğlu

- II müalicə-profilaktika fakültesinin dekanı, Anesteziologiya və reanimatologiya kafedrasının dosenti;

Ağayev Anar Əzəm oğlu

- İctimai səhiyyə fakültesinin dekanı, İctimai sağlamlıq və səhiyyənin təşkilat kafedrasının professoru;

Əhmədov Səid İlham oğlu

- Stomatologiya fakültəsinin dekanı, Ortopedik stomatologiya kafedrasının dosenti;

Yaqubov Kamandar Mehdi oğlu

- Əczaçılıq fakültesinin dekanı, Far-makologiya kafedrasının dosenti;

Əhmədov Qorxmaz Xamis oğlu

- Xarici tələbələrlə iş üzrə dekanlığın dekanı, III carriah xəstəliklər kafedrasının dosenti;

Əliyev Mehman Həbib oğlu

- Tibbi mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının professoru;

Əliyev Sərdar Hicran oğlu

- Patoloji fiziologiya kafedrasının dosenti;

Süleymanova Leyla Məhərrəm qızı

- Tibbi biologiya və genetika kafedrasının dosenti, tədris işləri üzrə müdir müavini;

Namazov Anar Elxan oğlu

- I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının baş laborantı, Tədris Cerrahiyə Klinikasının Transplantologiya şöbəsinin müdürü;

Məmmədzadə Ceyhun Fədail oğlu

- Rektorun köməkçisi, Psixiatriya kafedrasının assistenti;

Orucov Müşfiq Teyyub oğlu

- Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, Patoloji anatomiya kafedrasının dosenti;

Ələkbərova Nigar Rafiq qızı

- Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, İctimai fənlər kafedrasının baş müəllimi;

Əliyadə Elçin Telman oğlu

- Təsərrüfat və təchizat şöbəsinin müdürü;

Əsədova Sevil Quluşovna

- Elmi-tibbi məlumat, patent, innovasiya və qrantlar şöbəsinin koordinatörü - elm və tibb üzrə;

Şabanova Şəhla Zakir qızı

- Tədris Terapeutik Klinikasının Hematologiya kabinetinin həkim-hemotologu;

Tağıyev Bayram Teyyar oğlu

- Tədris Terapeutik Klinikasının Klinik diaqnostik laboratoriyanın həkim-labotanti;

Məhərrəmov Şaiq Bəşir oğlu

- Tədris Terapeutik Klinikasının İnv-

ziv Radiologiya şöbəsinin tibb qardaşı;

Mahmudova Zəhra Rafiq qızı

- Tədris və Təhsildə keyfiyyət təminatı şöbəsinin metodisti;

Tahirova Ulduz Qədir qızı

- Mərkəzədirilmüş mühəsibatlığın aparıcı mühəsibi;

Abdullayeva Xeyrənsə Aydın qızı

- Kadrlar şöbəsinin müfettişi;

Rehimova Zülfiyə Həsənağa qızı

- Kadrlar şöbəsinin kompyuter üzrə operatoru;

Daha sonra ATU-nun Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri, dosent Cahangir Qasimov çıxış edərək bildirib ki, ATU-nun 90 illik yubileyi münasibətilə 2021-ci il aprelin 26-da Azərbaycan Respublikası Səhiyyə İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublikası Komitəsinin Rəyasət Heyətinin Qərarına əsasən, səhiyyə sistəmində coxilik səmərəli və qüsursuz emək fəaliyyətinə görə 15 nefər əməkdaş Fəxri fərmanla təltif olunub. Aşağıdakı əməkdaşlara Fəxri fərman və hədiyyələr təqdim edilib:

Hacıyev Seymur Rafiq oğlu

- Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədr müavini;

Allahverdiyev Mübariz Qasim oğlu

- İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının professoru, rektorun müşaviri;

Hüseynova Məfkurə Salam qızı

- Azərbaycan dili kafedrasının dosenti, Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin üzvü;

Ataşizadə Sədrəddin Abdulla oğlu

- Yoluxucu xəstəliklər kafedrasının dosenti;

Əsədova Şəfəq Şərif qızı

- I mamalıq-ginekologiya kafedrasının dosenti, kafedra Həmkarlar Təşkilatının sədri;

Hacıyeva Səidə Vaqif qızı

- Tibbi mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının baş müəllimi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin üzvü;

Məmmədova Sevda Nəsreddin qızı

- I uşaq xəstəliklər kafedrasının assistenti;

Sadiqova Günel Balarza qızı

- Kliniki farmakologiya kafedrasının assistenti;

Hüseynova Şərəf Rafiq qızı

- Kliniki farmakologiya kafedrasının assistenti;

Əliyeva Nurlana Vilayət qızı

- Travmatologiya və ortopediya kafedrasının assistenti, II müalicə-profilaktika fakultət həmkarlar təşkilatının sədri;

Salmanova Rəna Əliheydər qızı

- Bioloji kimya kafedrasının baş müəllimi, tədris şöbəsində müdir müavini;

Məhərrəmov Cavanşir Oqtay oğlu

- Tədris Terapeutik Klinikasının qəbul və təcili tibbiyardım şöbəsinin müdürü;

Məmmədov Əlizəmin Böyükkişi oğlu

- Tədris Cerrahiyə Klinikasının təsərrüfat işləri üzrə direktör müavini;

Abduləlimov Rəfail Gülməmməd oğlu

- Plan-iqtisad şöbəsinin müdürü;

Məmmədov Firdovsi Ələsgər oğlu

- Mülki Müdafiə Qərargahının reisi, İnzibati-təsərrüfat hissəsinin Həmkarlar İttifaqı Təşkilatının büro sədri.

xüsusi diqqət və qayğıdan, gənclərin intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsi və vətənperver ruhda təbiyə olunması sahəsində görülen işlərdən danışıblar.

Maraqlı və bir o qədər də gərgin keçən oyun zamanı Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbələri 2-ci yerə yüksələrək öz adlarını qalıblar siyahısına yazdırıblar. Sonda ilk üç yerin sahibi olan komandaların kapitanları və üzvəri diplomlara təltif olunublar. ATU THİK intellektual oyunlar klubunu bu dəfə Rüfət Əzimli (kapitan), Fatime Quluzadə, Könül Orucova və Zeynəb Abdullayeva təmsil ediblər.

Tədbirin açılış mərasimində Gənc-

İlk dəfə olaraq ATU beynəlxalq reyting qurumuna daxil edilib

Azərbaycan Tibb Universiteti ilk dəfə olaraq beynəlxalq reyting qurumuna daxil edilib.

Scopus və s. nəşriyyat bazalarına daxil olan jurnallarda çap olunmuş məqalələrin sayının artması ilə el

Bölüşməyə təəssüratları, Universitetimizin məzunları bu gündən sabaha bilikli,

İnsan hayatını mərhələlərə ayırsaq, onun ən qaynar, ən zəngin və ən unudulmaz anları, şübhəsiz ki, gəncliyin payına düşər. Gəncliyində tələbə olmağın sevinci, qüruru isə bir başqadır. O mehriban, o eziş tələbəlik illeri yada düşəndə, kimin ürəyinin telləri sizləmir ki?! Əslində bu sızılı hansısa kədərin ifadəsi deyil, bir də geri dönməyəcək illerin həsrət səsidir. Həyatın acılı-şirinli daha bir mərhələsindən uğurla keçən insanların o illər üçün darixasıdır. Tələbəlik dövründə təkcə təhsil almırsan axı, həm də bir həyat məktəbi keçirsən. Ona görə tələbəlik həyatından ayrılmak da çətin olur.

Tələbələr uzun illər onlara dərs deyən müəllimlərin-dən, dostluq etdikləri tələbə yoldaşlarından ayrılrən, sevincə kədərin qarışığından doğan hissələrlə baş-başa qalırlar. Azərbaycan Tibb Universitetində hər il düzənlənən ənənəvi "Məzun günü" görüşlərində biz bunun dəfələrlə şahidi olmuşuq. Artıq 2-ci ildir ki, pandemiya səbəbindən universitetimizde bayram tədbiri keçirilmir. Ancaq canlı görüşlər məhdudlaşsa da, böyük tərkibdə tədbirlər keçirilməsə də, hissələr həmin hissələrdir. Yeni yenə də deməyə ürək sözləri, bölüşməyə təəssüratlar var...

**Elşad Novruzov,
I Müalicə-profilaktika fakültəsinin dekanı, dosent:**

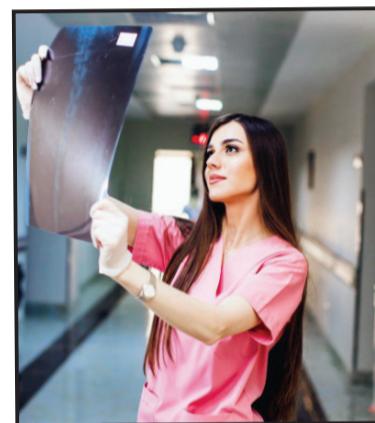
- 2020/2021-ci tədris ilinin yaz semestrində I Müalicə-profilaktika fakültəsinin tədris I və II kurslarda onlayn, III kursda hibrid, IV, V və VI kurslarda isə ənənəvi qaydada aparılıb. Kurslar üzrə tədrisin müxtəlifliyinə baxmayaraq, hər bir kursda tələbələrin pandemiya ilə əlaqəli əvvəlki 2 semestrən fərqli olaraq imtahan qabağı balları (sərbət iş, kollokvium və davamıyyət balı) qymətləndirilir. Bu isə tələbələrin bilik və bacarığının obyektiv qiymətləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Fakültəmizin buraxılış kursunda 318 tələbə təhsil alır. Onlardan 296 nəfərinin 250-si Azərbaycan bölməsinin, 46-sı isə rus bölməsinin payına düşür. Tələbələrimiz semestr imtahanlarını müvəffəqiyyətlə verdikləri üçün Dövlət imtahanlarına buraxılıblar. Əvvəlki illərdən tələbə kontingentində saxlanılan 20 tələbədən 8-i normativ təhsil müddətində tələb olunan kreditləri tam topladıqları üçün onlar da Dövlət imtahanlarında iştirak edəcəklər. Ümumilikdə fakültə üzrə diplom almağa namizəd tələbələrimizin sayı 304 nəfərdir, 68 tələbəmiz isə qırmızı diplom almaq şansına sahibdir.

**Sahilə Yüzbaşova,
I Müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs tələbəsi:**

— İnsan organizminin quruluşunu öyrənmək mənim üçün həmişə məraqlı olub. Bu istək özümü tanıdan məni həkim peşəsinə daha da yaxınlaşdırıb. Orta məktəbdə müəllimlərim

böyüyəndə kim olmaq istədiyimi soruşanda, həmişə eyni cavabı verir, həkim olacağımı deyirdim. Böyükçək mənə elə gəldir ki, sanki həkim olmaq üçün doğulmuşam. Həmişə insanlara şəfa vermək, onlara sağlamlıq bəxş etmək keçib könlümdən.

Universitete hazırlanışında isə çox çələbdim. Doğrusu, ne gizlədim, bəzən çox hazırlaşdıqdan dolayı gileylenirdim də. Valideynlərim deyirdi ki, sonra hər şey rahat olacaq, elə çətinlik çəkməyəcəksən. Əziziyətim hədər getmədi, qəbul olundum. Amma gördüm ki, əksinə, universitedə rahat durmaq yox, daha çox oxumaq, daha çox çalışmaq lazımdır. İndiyədək nə öyrənmişəmə, universitet və müəllimlərimə borcluyam. Təhsil aldığım müddətde yeni dil – alman dili öyrəndim. Əhatəm genişləndi. Savadlı və təcrübəli həkimləri, müəllimləri tanıdım. Uroloq həkim Akif Bağırova olduqca minnətdaram. O, mənini özü ilə əməliyyatlara apardı. Uroloq olmaq istəmirdim. Onun sayesində urologiya marağım artdı. Universitedə Akif müəllimindən başqa da çox sevdiyim müəllimlərim olub. Onlardan Elşad Novruzov, Solmaz İmanova, Kamandar Yaqubov, Nigar Mikayılovanın adlarını çəkə bilərəm. Mənim üçün 6 il dərs alırdığım müəllimlərdən və bir yerde oxuduğum qrup yoldaşlarından ayrılmak çox çətdir. Universiteti bitirdikdən sonra çalışacağım ki, dostlarımıla əlaqə saxlayım. Təhsilimi isə Almaniyyada davam etdirmek niyyətindəyem. Sentyabrda rezidenturaya qəbul üçün keçirilecek imtahanlara hazırlaşırıam.

**İsrail Məhərrəmbəyli,
II Müalicə-profilaktika fakültəsinin dekanı, dosent:**

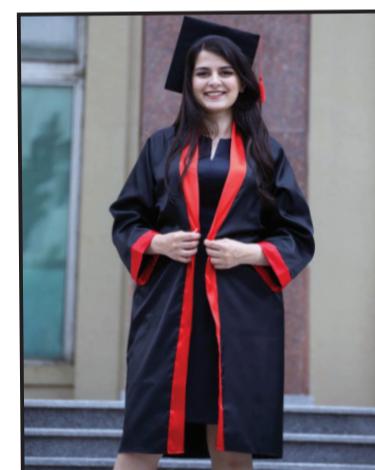
— Hazırda bizim VI kurslar üzrə imtahanlarımız yekunlaşdır. Fakültəmizi ümumi bitirənlərin sayı 340 nəfərdir. Onlardan 307-si Azərbaycan, 33-ü isə

ingilis bölməsinin tələbələridir. Ümumilikdə fakültəmizi 81 nəfərin fərqlənmə ilə bitirəcəyi gözlənilir. Tələbələrimizin əksəriyyəti yüksək nəticələr göstərib, onlar arasında kasıri olan qeyde alınmayıb. Bu və ya digər səbəbdən imtahanda iştirak etməyən tələbələrə əlavə günler müəyyən edilib, onlar imtahanları uğurla veriblər.

Qeyd edim ki, onlayn dəslər başlayan zaman tələbələr arasında təreddüdlər var idi. Bir qrup tələbə onlayn dəslərin keçirilməsinə əleyhinə idi, ənənəvi dəslərə üstünlük verirdi. Bu semestr tədris həm onlayn, həm də ənənəvi qaydada aparıldı. Kafedralarda çalışırdılar ki, tələbələr xəstələrlə daha çox işləsinlər. Tələbələr praktik təcrübənin artırılması üçün xəstələrlə işləyib, onların anesteziyaya hazırlanmasında iştirak ediblər. Bəzi kafedralarda isə xəste nümayışı olub.

Tələbələr Ümumi cerrahlıq, Patoloji anatomiya, Patoloji fizika və Travmatologiya kafedrallarının müəllimlərindən razılıq ediblər. Onlar tədrisdən və müəllimlərin davranışlarından məmənudurlar.

**Fidan Bəylərova,
II Müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs tələbəsi:**

— Universitet mənə tibbi bilik verməklə yanaşı, bir şəxsiyyət və insan kimi yetişməyime təkan verdi. Böyük həyat təcrübəsi, çox dəyərli müəllimlər və dostlar qazanırdı. Universitedə bir çox ictimai vəzifələr icra etmişəm. Əsas məqsəd tələbələrin problemlərini rəhbərliyə çatdırmaq olub. Problemlərdən həll etdiklərim də, həll edə bilmədiklərim də olub. Kiməsə motivasiya vermişəm, elmi istiqamətə yönəldirə və yol göstərə bilməşəm, eləcə də aşağı kursun tələbələri hörmətimi saxlayırsa, görünür, nə isə edə bilməşəm. Tələbələrimiz etdiklərimdən faydalana bilib. Oxuduğum müddədə yaxın olduğum, münasibət saxladığım müəllimlərim olub. Onlardan İsrail Məhərrəmbəyli, Mahir Quliyev, Kamandar Yaqubov, Arzu Bəydəmirova, Nərmin Bayramovanın adlarını çəkə bilərəm. Hər biri mənim üçün bir örnək idi.

Heç zaman mənə dərs deyən müəllimlərimi unutmayacağam. Rezidentura təhsilimi isə həm ol-

kəmizdə, həm də Avropada davam etdirmək arzusundayam.

**Səid Əhmədov,
Stomatologiya fakültəsinin dekanı, dosent:**

— Fakültəmizin sonuncu kursunda 182 tələbə oxuyur. Onlardan 102-si Azərbaycan, 80-i isə əcnəbi vətəndaşdır. Azərbaycan vətəndaşlarından 100 nəfər, əcnəbi vətəndaşlardan 67 nəfər məzuniyyət namizəddir. Bundan başqa, tələbə adını saxlayan kontingent də var. Onlar 2-si Azərbaycan vətəndaşı, 12-si əcnəbi vətəndaş olmaqla 14 nəfərdir. Həmin kontingentdən 1 Azərbaycan və 7 əcnəbi vətəndaş da bu il universiteti bitirəcək. Beləliklə, universiteti bitirən tələbələrin sayı 175 nəfərdir. Bilirsiniz ki, bu il müəyyən çətinliklərimiz olub. Tələbələr hibrid sistemde oxuyublar. Xarici vətəndaşlar fakültəmizdə həm Azərbaycan, həm də ingilis bölməsində təhsil alırlar. Biz onları birləşdirdik, hazırda dəsləri distant keçirler. Yerli tələbələrlə isə kliniki fənlər ənənəvi qaydada aparılır.

Bir məqsəmi vurğulayıbm ki, adətən tələbələrin gözümüzün önünde olmasına, problemlərini yerindəcə həll etməye öyrəşmişik. Distant təhsil bu mənəda isimizbi bir az çətinləşdirərə, yene imkan daxilində köməyimizi əsirgəmirik. Çalışırq ki, tələbələrimiz bizdən narazı qalmaların. Simpoziumlarda, konfranslarda öz məzuniyyətlərimizlə görüşürük. Məmənulquşa deyə bilərəm ki, tələbələrimiz etimadi doğruldular. Onların intellekti, hazırlıq səviyyəsi, bacarığı bizi sevindirir.

Stomatologiya elə sahədir ki, hər gün yeniliklər ortaya çıxır. Azərbaycanda yaşayan tələbələrimiz V kursdan özəl klinikalarda çalışması da müsbət haldır. Məzun adına layiq görülen tələbələrimizi bir daha tebrük edir, gələcək fəaliyyətlərində nailiyət dileyirik.

**Aytac Quliyeva,
Stomatologiya fakültəsinin V kurs tələbəsi:**

— Xəyallarımın arxasında getdim və 2016-ci ildə ölkəmizin ən prestijli,

onda gedən universitetlərindən biri olan Azərbaycan Tibb Universiteti-nə Prezident təqaüdçüsü kimi qəbul olundum.

Həkimlik xəyallarına burada qovuşdum. Uşaqlıqdan beynimdə formalasdırıdım bu gözel sənətin çətinliklərini də elə burada anladım. Amma nə qədər məsuliyyətli bir sənət olsa da, düşdüyüm mühit, bir üzvünə çevrilidiyim kollektiv nece düzgün bir peşə seçdiyimə məni bir daha inandırdı. Öz peşəm çox sevdiyim üçün geridə qoyduğum 5 ilin bütün çətinliklərdən layiqincə kecdim. Öyrəndim ki, həkim olmaq yaradıcı olmaq, səbri olmaq, iradəli olmaq deməkdir. Mənə hər işimdə dəstək olan dekanımız Səid müəllimin və digər müəllimlərinin sayısında gözəl bir gələcək və karyera quracağımı əminəm. Ona görə də bütün müəllimlərimə sonsuz təşəkkürüm bildirirəm.

Azərbaycan Tibb Universiteti həyatımın bir hissəsində heç vaxt unutmayacağıma xatirə olaraq qalacaq.

**Anar Ağayev,
İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanı, professor:**

— Önce nəzərinizə çatdırıbm ki, İctimai səhiyyə fakültəsində VI kurs üzrə cəmi 75 tələbə təhsil alır. Onlardan 70 nəfər məzun, 5 nəfər akademik borca görə kursda qalandır. Fərqlənmə diplomuna namizəd olanların sayı 7 nəfər, müxtəlif illərdə kontingentdə qalan tələbələrin sayı isə 10 nəfərdir.

İctimai səhiyyə fakültəsinin istə ictimai səhiyyə, istə tibb bacısı, istərsə də yeni yaradılan fizioterapist ixtisaslarına yiylənən tələbələri haqqında təəssüratlarım çok yüksəkdir. Onlara dərs keçən müəllimlərin apardığı gündəlik sorğular zamanı üzə çıxan nəticələr, eyni zamanda müxtəlif mövzulara dair peşəkarlıqla hazırlanmış təqdimatlar bizim bu qənaətə gəlməyimiz əsas verir. Məzun olacaq tələbələrimizin gələcəkdə, sözün həqiqi mənasında, öz sahələri üzrə kifayət qədər təcrübəli mütəxəssis kimi formalaşacaqlarına inanırıq. Bu nöqtəyinəndən tələbələrimizə dərs deyən fənn müəllimlərinə, həmçinin həm əyani, həm də onlaysın dəslər üçün yaratdığı əlverişli şəraitə görə universitet rehbərliyinə fakültə dekanlığı və tələbələrimiz adından təşəkkürüm bildirirəm. Ümid edirəm ki, tibbi profilaktika ixtisasını bitirən hazırlı məzunlarımız səhiyyənin idarə olunması, təşkil, ictimai sağlamlığın qorunması istiqamətində cəmiyyətin xidmətində layiqincə durmağı bacaracaqlar. Onu da diqqətinizə çatdırıbm ki, İctimai səhiyyə fakültəsi davamlı tədrisə yanaşı, universitetimizin ictimai həyatında da həmişə xüsusi fealiyyət göstərib. Təsədüfi deyil ki, universitet tədbirlərinin aparıcıları da eksər hallarda İctimai səhiyyə fakültəsinin tələbələri olub.

deməyə ürək sözləri var...

özünəinamlı və məqsədyönlü gənclər kimi addımlayırlar

Fakültəmizdə tələbələrin asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi işinə də hər zaman diqqət ayırmışq. Buna misal olaraq, "Capacity building" klubunun fəaliyyətini xüsusi qeyd edərdim. Bu klubda ictimai səhiyyə sahəsində müəyyən mövqə tutan şəxslərlə mütəmadi görüşlər təşkil olunur.

Biz tələbələrimizin təhsil illərində qazandıqları nəzəri biliklərdən müstəqil fəaliyyətlərində bəhrənəcəklərinə əminik və onlara həyatda uğurlar arzulayırıq.

Çınar Salmanlı,
İctimai səhiyyə fakültəsinin VI kurs tələbəsi:

Həkim olmaq mənim uşaqlıq arzum idı. Bir qədər qəribə səslənə də, həle ibtidai siniflərdə oxuyarkən bu qərara gəlmışdım. Öz aləmimdə insanların xəsteliklərini müalicə edərək onları sağıltıǵımın xəyalını qururdum. Ele bu arzu ilə də sənədlərimi IV qrupa verdim və yiğidiǵım bala görə ATU-nun İctimai səhiyyə fakültəsinə qəbul olundum. Qəbul sevincimin davamını tələbəlik illərində də yaşadıǵım. Burada gözəl dostlar tapdım. Əminəm ki, indiki tələbə dostlarım bundan sonra da bir kollega kimi yanımıda olacaqlar.

Həmçinin dekanlığın əməkdaşlarından isti münasibət, xüsusi qayğı gördüm. Dekanımız Anar müəllim, dekan müavini Qalina xanım hər zaman mənə doğru yol göstəriblər. Yeri gələndə onlarla şəxsi problemlərimə bağlı da məsləhətləşə bilirəm.

bir yerde vaxt keçirək, qrup olaraq əylənək və şəkillər çəkək. Eyni zamanda müəllimlərimizlə daha tez-tez görüşmək isteyirik. Əminəm ki, yayda pandemiya şəraitinə uyğun məzun günü keçirə biləcəyik ki, xoş xatirə olaraq yaddaşımızda qalsın. Mən çox xoşbəxtəm ki, Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbəsi olmuşam. Sonrakı illərdə də nüfuzlu bir universitetin məzunu kimi qürur duyacam.

Kamandar Yaqubov,
Əczaçılıq fakültəsinin dekanı, dosent:

Əczaçılıq fakültəsinə 2020–2021-ci tədris ilində 132 tələbə bittirməliydi. Onlardan 70 nəfər Azərbaycan vətəndaşı, 62 nəfər isə əcnəbi vətəndaşdır. 132 tələbədən 6 qrupda 74 nəfər Azərbaycan bölməsində, 2 qrupda 16 nəfər rus bölməsində, 4 qrupda 42 nəfər isə ingilis bölməsində təhsil alır. Məzun ola bilməyən 10 tələbəmiz bu il kredit borclarına görə dövlət attestasiyasına buraxılmışdır. Lakin həmin 10 nəfərdən ingilis bölməsində olan tələbələrin (6 nəfər) gelən il de universiteti bitirmek şansları saxlanılır. Onlar borc qalıqlarını 1-ci və 2-ci semestrde düzgün paylaşalar, 2022-ci ilde məzun ola bilərlər. Məlumatdur ki, 2020–2021-ci tədris ili pandemiya şəraitində başlıdı. Fakültəmiz bütün kurslarında tədris hər iki semestrde onlayn formatda aparıldı. Bu da istənilən halda tədrisin keyfiyyətinə öz mənfi təsirini göstərdi. Ancaq buna baxmayaraq, tələbələrimizin hazırlıq vəziyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədilə fərqli tədbirlərimiz, səmərəli görüşlərimiz oldu. Azərbaycan və Türkiye universitetləri arasında müvafiq anlaşmalarla görə, tələbələrimiz onlayn olaraq Ankara, Qazi, Səlcuq universitetlərinin dərslərinə qoşulmaq imkanı əldə etdilər.

Onu da deyim ki, peşə bacarıqlarını artırmaq üçün 4 il bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələrimizin III kursdan etibarən əczaçılıq sənayesinin müxtəlif sahələrində işə təmin edilməsinə şərait yaradıraq. Artıq həmin dövrən başlayaraq, Azərbaycan vətəndaşı olan tələbələrimiz 70–80 faizi apteklərdə işləməklə öz xərclərini qarşılıya bilirlər. Axır vaxtlar iş yerləri dəha rəngarəngdir, təkcə apteklərlə məhdudlaşdır. Əczaçı kadrlara dopinq, analitik ekspertiza laboratoriyaları, dərman zavodları və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyində yeni iş

yerləri təklif olunur. Ümid edirəm ki, diplom aldıqdan sonra cəlbedici iş yerləri tapmaq imkanları bir qədər də genişlənən məzunlarımız sehiyyə sistemində söz sahibi olacaqlar.

Qəmər Məmmədbəyli,
Əczaçılıq fakültəsinin IV kurs tələbəsi:

Tibb sahəsini seçməyimin əsas səbəbi valideynlərimdir. Babalarım, atam, dayım, emim, xalalarım həkim, anam isə bioloqdur. Ailəmin məsləhəti və öz isteyimlə əczaçılığı seçdim. Nə xoş ki, tələbəlik illəri həyatimdə unudulmaz izlər buraxdı. Tələbəliyimin evvəllerində dekanımız Kamandar müəllimin dəstəyi, Fakültə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin rəhbəri, dosent Nərgiz Məmmədovanın rəhbərliyi ilə xaricdə bir sıra beynəlxalq konfrans və sammitlərdə universitetimizi temsil etdim. Əczaçılıq elmində baş veren yeniliklər və nailiyyətlərlə tanış oldum. Sonralar III Beynəlxalq Ümumrusiya Universitetlərarası sammitdə "Qiş yaxınlaşır" işgüzər oyununda qalib gəldik.

Komanda yoldaşlarımızla birlikdə "Palliativ +" layihəsini də ərseye getirdik. Onu təkmilləşdirəndən, bir neçə mərhələdən keçirəndən sonra respublika finalında iştirak etdik. Bu yarışmada 153 komanda arasında III yeri tutmağı bacardıq. Hörəmtli rektorümüz bizi qəbul etməsi və qələbəmizi qiyətləndirməsi hər birimizi qururlandırdı.

İndi müəllimlərimdən xoş xatırələrlə ayrılrıam. Çox şanslıyam ki, mənə dərs deyən müəllimlərin əksəriyyəti tədrisin təşkilində yeni texnologiyalardan istifadə etməyi bacaran, tələbələri praktiki fəaliyyətə, elmi tədqiqat işinə həvəsləndirən müəllimlərdir. Bunun nəticəsi idi ki, I kursdan dosent Gültəkin Acalovanın rəhbərliyi altında elmi iş götürdüüm. Başqa bir uğurlu layihəm professor Məhbubə Vəliyevanın rəhbərliyi altında kosmetoloji müalicəvi kremin işlənilə hazırlanmasıdır.

Dekanlıq əməkdaşlarının qayğı-keşliyindən, tələbələrlə mehriban ünsiyyətindən də razıym. Məzun günümüz pandemiya dövründə düşsə də, qrup yoldaşlarımla six əlaqə saxlamağı planlaşdırıram. İnanıram ki, Azərbaycan Tibb Universiteti gələcəkdə də böyük uğurlara imza atacaq və biz belə bir universitetin məzunu olduğumuza görə fəxr edəcəyik.

Çingiz Əlləzov,
Hərbi tibb fakültəsinin rəisi, tibb xidməti polkovniki:

Hərbi tibb fakültəsinə 2020/2021-ci tədris ilində 71 həkim, 20 feldşer bitirir. Həkimlərdən 17-si Ədliyyə Nazirliyi, 54 həkim və feldşer isə Silahlı Qüvvələrə xidmətə göndərilecek. Həkimlərə tibb xidməti leytenantı, feldşerlərə isə gizir rütbəsi veriləcək. Onlardan əla qiyətlərlə oxuyub, yüksək bal toplayan 6 nəfər təyinat seçimində sərbəst olacaq.

Pandemiya hər sahəyə təsir etdiyi kimi, bizə də təsirsiz ötüşmədi. Onlayn tədrisə ənənəvi tədrisin keyfiyyəti arasında fərq istəristəməz özünü göstərdi. Amma biz kafedralımızda ənənəvi qaydada tədrisi davam etdirdik. Bunu da müsbət nəticəsini gördük. Və bu gün xidmətə göndərdiyimiz kadrların bilik və hərbi hazırlıq səviyyələri mən qane edir. Onların hər birinə herbçilərimizin sağlamlığı etibar etmək olar.

Əmin Hüseynli,
Hərbi tibb fakültəsinin müdürü:

Ailəmizdə həkim olmasa da, bu peşəni çox sevirdim. Böyüyəndə həkim olmaq isteyirdim. Yaşım artıqca, mənə vətənpərvərlik hissələri baş qaldırıqca, fikrimdə də dəyişiklik etməli oldum. Torpaqlarımızı işgalçılardan azad etmək üçün hərbçi olmaq niyyətine düşdüm. Azərbaycan Tibb Universitetində belə bir fakülətin olduğunu biləndə ağılıma gəldi ki, iki arzumu reallaşdırın bir məkan tapmışam. Ona görə tərəddüb etmədən bu fakültəyə daxil olmaq üçün hazırlıdım və qəbul oldum. Tibb Universiteti arzularımın reallaşdırıǵı bir təhsil ocağı olduğu üçün mən buranı çox sevmişəm. Üstəlik, torpaqlarımızın azad olunmasında mənə şərait yaratdıǵı üçün universitetə, müəllimlərimə borcluyam. Belə ki, 30 il işgaldə qalmış torpaqlarımızın azad olunmasında fakültəmizin bütün tələbələri kimi mən də istirak etmişəm. Ali Baş Komandanımız canab İlham Əliyevin hərbi rəhbərliyi ilə müzəffər orдумuzun qələbə çalmasında mənim də pəyəm olmasına görə özümü xoşbəxt

sanıram. 44 günlük Vətən müharibəsi başlığı də ilə gündən Xocalı xəstəxanasında xidmət göstəmişəm. Müharibə zamanı xəstəxanaya 600-dən çox yaralı daxil oldu. Onlar arasında ağır kəllə-beyin travması alanlar olmasına baxmayaraq, çox şükr ki, heç kəs dünənini dəyişmedi. Yaralıları tez sağalması üçün əlimdən gələn etdim. Müharibədən bir ömür yaddaşından silinməyəcək xatirələrim qayıtdım.

Universitet isə mənə gözəl müəllimlər və dostlar qazandırdı. Bu gün vətən övladlarının sağlamlığını bizlər etibar edilməsindən qurur duyuram. Həmişə yaddaşımızda həkk olunacaq müəllimlərimdən isə Tural Hüseynlin, Fərhad müəllimin, Vasif İsmayılin, Nəsimi müəllimin, Mehman müəllimin, Svetlana və Arzu xanımın adlarını çəkə bilərem.

Xəyal Əlizadə,
Feldşer:

Əvvəller sənədlərimi Tibb Universitetinə vermək fikrim olmayıb. Arzum Ali Hərbi Məktəbə daxil olmaq idi. Amma müvəffəqiyət qazana bilmədim. Hərbi xidmətə getdim. Orada mənə Tibb Universitetində feldşer ixtisası üzrə təhsil almağı məsləhət göründür. Ordudan tərxis olunanandan sonra sənədlərimi universitetə verdim və qəbul oldum.

Mən də 44 günlük Vətən müharibəsində Ağdam rayonunda yaralılara xidmət göstərdim. Müharibə dövründə şəhid və ağır yaralılar gördüm. O mənərələri xatırlamaq mənim üçün olduqca çətindir. Qardaşın Təbriz Əliyəzadə də Cəbrayıllı istiqamətində gedən döyüslərdə iştirak edib, yaralanıb. Bütün ailəmizdə həmişə vətənpərvərlik hissi yüksək olub. Torpaqlarımızın azad olunmasında aile üzvlərimizin iştirak etməsindən qurur duyuram. Nə yaxşı ki, az da olsa, Vətən karşısındada borcumuzu verə bildik. Xalqımızın qələbə sevincine bizim də qatılmıq oldu.

Universiteti gizir rütbəsi ilə bitirerek təyinatla xidmətə göndərileceyəm. Çalışacağam ki, əldə etdiyim bilik və təcrübəni xidmət etdiyim hərbi hissədə herbçilərimizin sağlamlığı naminə uğurla tətbiq edim.

Tələbələrlə daim sıx ünsiyyətdə olan fakültə dekanlarının və yaxın gələcəkdə müstəqil həkimlik fəaliyyətinə başlayacaq məzunlarımızdan bir neçəsinin təsəssüratlarını paylaşaraq, Azərbaycan Tibb Universitetində 2021-ci il buraxılışının ümumi mənzəresi haqqında kiçik də olsa, təsəvvür yaratmaq istədim. Bir daha əmin olduq ki, nəsildən-nəslə ötürülən tarixi ənənələr etibarlı illerdədir. Bir vaxtlar təbabətin remzələrini şerti olaraq qəbul edənlər inди estafeti I kurs tələbələrinə verməyə hazırlaşırlar.

Bütün məzunlarımıza uğurlar arzulayırıq!

Arif MƏMMƏDLİ,
Qabil ABDULLAYEV

Balakiş Hüseynov — 60

Onun haqqında danışanda, fəxrlə «mənim müəllimim» deyirlər

O, universitetimizin öz təvəzükarlığı və dərin peşəkarlığı ilə seçilən, neçə nəsil həkimlərin haqqında fəxrlə “mənim müəllimim” dediyi əməkdaşlarından biridir. İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının professoru Balakiş Məmmədəli oğlu Hüseynovun bu günlərdə 60 yaşı tamam olur.

O, Azərbaycan Dövlət Tibb institutunu bitirdikdən sonra Oftalmologiya Elmi-Tədqiqat İstítutundan başlayaraq, Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İstítutunun Müalicə Konsultativ-diagnostik Cərrahiyə Mərkəzinə qədər uzanan şərəfli bir yol keçib. Anatomiya elminə maraqlı onu Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası kafedrasına gətirib. Burada görkəmli anatom, Əməkdar elm xadimi, akademik Vəqif Şadlınskinin rəhbərliyi və xeyirduası ilə fəaliyyətə başlayıb, baş laborantlıdan professorluğa qədər yüksəlib. B.Hüseynov 2003-cü ildə namizədlilik, 2011-ci ildə isə doktor-

luq dissertasiyasını müdafiə edib. O, Azərbaycan Tibb Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının FD 2.08 qeydiyyat nömrəli Dissertasiya Şurasının elmi katibi, Azərbaycan Respublikasının Elmi Tədqiqatların Əlaqələndirmə Şurasının, Azərbaycan Tibb Universitetinin I Müalicə-profilaktika fakültəsinin Elmi Şurasının və universitetin Nəzəri Fənlər üzrə Problem Komissiyasının, “Anatom, Embrioloq və Histoloqlar Elmi Cəmiyyəti” İctimai birliliyinin idarə heyətinin, Avropa Tibb Elmləri Akademiyasının, Beynəlxalq Morfoloqlar Assosiasiyanın Koordinasiya Şurasının üzvüdür, “Nəzəri, Klinik və Eksperimental Morfoloji” jurnalının elmi redaktorudur.

Bu qədər məşgulluğu baxmayaq, professor hər zaman ona məsləhət üçün müraciet edən gənc həmkarlarına vaxt ayırmayı bacarı. Onun dərsləri klassik təşrif üsullarından istifadə ilə müasir multimedia vəsítələrinin orijinal simbiozuna əsaslanır, odur ki, tələbələri Balakiş müəllimim dərslərində vaxtin necə keçdiyini hiss etmirlər. Əldə etdiyi biliklər isə ister semestr, isterə də rezidentura imtahanlarında tələbələrin köməyinə gelir; təsadüfi deyil ki, professorun tələbələri ən yüksək ballar əldə edir, onların çoxunun sorağı sonradan Avropanın məşhur klinikalarından və tibb mərkəzlərindən gelir.

60 yaş alım və müəllim üçün yeni planlar, möhtəşəm elmi projektlər dövrüdür. İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrası üzüyleyib münasibətlə professor Balakiş Hüseynov ürəkdən fabrik edir, ona cənsənliyi və şərəfli işində dənaha da böyük müvəffəqiyətlər arzulayır.

Son illərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin beynəlxalq nüfuzu xeyli yüksəlib. Sevindirici haldır ki, bütün dünyani ağuşuna alan COVID-19 pandemiyası dövründə də universitetimiz bu nüfuzu qoruyub saxlaya bildi. Universitetimizin ölkə hüdudlarından kənarda təninizsində burada təhsil alan əcnəbi vətəndaşların da xüsusi rolü var. Onlar öz ölkələrində ATU haqda müsbət imic formalaşdırıblar.

ATU-nun beynəlxalq nüfuzu yüksəlir

Əcnəbi vətəndaşların universitetimizi seçməsi üçün lazımi işlər aparılır

Bu məqamı nəzərə alan universitet rəhbərliyi xarici tələbələrlə işi daim yüksək səviyyədə qurur. Məhz bu diqqətin nəticəsidir ki, əcnəbi tələbələrin müxtəlif fakültələrdə təhsil almmasına baxmayaraq, onlarla daha səmərəli işləmək üçün ayrıca dekanlıq fəaliyyət göstərir. Bu fəaliyyətin əsas istiqamətləri barədə bizi Xarici tələbələrlə iş üzrə dekan, dosent Qorxmaz Əhmədov məlumatlaşdırır: «Dekanlıq olaraq əcnəbi vətəndaşların Azərbaycan Tibb Universitetinə qəbulu, yerləşdirilməsi ilə bağlı işlərlə məşğuluq. Tədrislə isə müvafiq fakültələr məşğül olur. Son 3-4 ildir fəaliyyət göstərən qəbul portalımız əcnəbi tələbələrin ATU-ya qəbulunun tam şəffaf, çox rahat bir şəkildə aparılmasına imkan yaradır. Tələbələrin qəbul üçün bir neçə mərhələ var. Birinci və ikinci mərhələ, yəni sənədlərin qəbulu, eləcə də tələbənin skayplə müsahibə üçün Azərbaycana gəlməsinə ehtiyac yoxdur. Skayp vətəndaşları üçün təqdimatlıdır. Yeri gəlmışkən ilk dəfə olaraq bu günlərdə beynəlxalq reyting qurumunun siyahısına daxil edilən Azərbaycan Tibb Universiteti Scimago reyting sisteminə tədqiqat göstəricilərinə görə dünya və yerli universitetlər arasında layıqli yer tutur. Hazırda bu reyting sistemi üzrə digər göstəricilərin yaxşılaşdırılması, eləcə də ATU-nun QS World University Ranking, Times Higher Education University Ranking, World University of Academic Ranking (ARWU) reytinglərinə daxil edilməsi istiqamətində işlər aparılır.

Əczaçıların vebinarı keçirilib

Tədbirin sonunda iştirakçılara sertifikatlar təqdim olunub

Azərbaycan Tibb Universitetinin Əczaçılıq fakültəsinin rəhbərliyi “Mən əczaçıyam” adlı vəbinar təşkil edib. Üç gün davam edən vebinarda “Tənzimləyici qurum və təşkilatlarda əczaçının yeri və rolu”, “Əczaçıların elmi və praktiki istiqamətləri”, “Əczaçılığın müxtəlif istiqamətləri” mövzuları etrafında aktual məsələlər müzakirə olunub.

Vebinari Əczaçılıq fakültəsinin dekanı, dosent Kamandar Yaqubov açıb. O, ölkəmizdə əczaçılığın yaranması tarixindən, əczaçıların təşkilatlarda yeri və rolundan, bu sahədəki bəzi çatışmazlıqlardan, universitetimizin beynəlxalq reytinginin ilbuil artmasından və digər məsələ-

lərdən söhbət açıb.

Vebinarda İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi Tibbi Ərazi Bölümələrini İdaretmə Birliliyinin Dərman və tibbi vəsítələr departamentinin rehbəri Elmin Quliyev, Səhiyyə Nazirliyinin Analitik Ekspertiza Mərkəzinin Keyfiyyəti İdarəetmə şöbəsinin müdürü Rauf Əsfəndiyev, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşı İrədə Hüseynli, Səhiyyə Nazirliyinin İnnovasiya və Təchizat Mərkəzinin baş direktör müavini Rüstəm Rüstəmbəkov, “Vivagrup ARGE və İstehsalat” şirkətinin qurucusu Sevinc Kərimzadə, ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, dosent Müşfiq Orucov, ATU-nun Biokimiya kafedrasının assistenti, əczaçılıq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru

Hikmet Məmmədov, ATU-nun Rezidentura və magistratura şöbəsinin müdir müavin, əczaçılıq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Əfsana Məmmədova, TƏBİB Elmi-Tədqiqat və Təhsil Departamentinin Elmi-tədqiqatların koordinasiyası şöbəsinin müdürü, əczaçılıq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Emil Civişov, Milli Onkologiya Mərkəzinin Nüvə təbabəti şöbəsinin məsul şəxsi Rəzim Şükürov, “Makromed” LTD-nin Biznesin inkişafı şöbəsinin müdürü Ülviyə Əzməmmədova, ATU-nun Əczaçılıq kafedrasının doktorantı Aytəkin Qəribli, AMA-DA-nın Terapevtik istifadə üçün istisna komitesinin sədr müavini, əczaçılıq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Fərid Əliyev, Hacettepe Universitetinin Farmakoqnoziya kafedrasının assistenti Murat Kutluay, Türkiyənin Sanovel İlaç Sanaye və Ticaret A.Ş-nin Beynəlxalq tənzimləmə işləri üzrə meneceri Ülkər Quliyeva, Almaniyanın “Bi-apothekerke” şirkətinin mütxəssisi Bənövşə Mehdiyeva, “Makromed” LTD-nin bBaş direktoru Anar Lətifov və ATU-nun Farmakoqnoziya kafedrasının assistenti Nərimən Babayeva yaddaqalan çıxışlar ediblər.

Geniş diskussiya şəraitində keçən vebinarın sonunda iştirakçılara sertifikatlar təqdim olunub.

İctimai səhiyyə fakültəsində praktiki bacarıq təlimlərinə start verilib

Bu günlərdə İctimai səhiyyə fakültəsinin təşkilatçılığı ilə maraqlı təlim keçirilib. Təlimde seyyar xəstəxanaların qurulması principləri, zərərəkmiş şəxslər, o cümlədən avtomobil qəzalarında xəsərət alanlara ilk tibbi yardımın göstərilmesi və digər mövzularda müzakirələr aparılıb.

Təlimin açılışında çıxış edən fakültənin dekanı, professor Anar Ağayev gələcəyin həkimləri üçün bu mövzuda praktiki bacarıqların böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini, bu baxımdan belə treninglərin vacib olduğunu qeyd edib.

Daha sonra ATU-nun Uşaq-yeniyyət məmələrinin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının dissertanti Qasim Əmrəhəli mövzu ilə bağlı bir çox

məsələlərdən danışır. Təlim zamanı tibbi avadanlıqlardan rahat və sərbəst şəkildə istifadə etməklə verilən tapşırıqların dəqiq və düzgün yerinə yetirilməsinə diqqət olunub.

Təlimdə, həmçinin seyyar tibbi məntəqələrinin qurulması, ilk tibbi yardım zamanı şəxsi təhlükəsizliyin qorunması principləri, zərərəkmiş şəxslərin vəziyyətinin düzgün qiymətləndirilməsi və qrup şəklində fəaliyyət növlərinin optimal bölünməsi və ardıcılılıq, avtomobil qəzaları və digər hallarda zərərəkmiş şəxsin ərazidən uzaqlaşdırılması, rəngli kodların aktivləşdirilməsi kimi məsələlərə diqqət yetirilib.

İctimai səhiyyə üzrə bu cür təlimlərin hər həftə keçirilməsi planlaşdırılır.

Şoka salan qidalar

Qida allergenlərinin səbəb olduğu anafilaksiya zamanı ölüm faizi digərlərindən daha yüksəkdir

qışalar və s.) zədələyə, hətta ölümle nəticələnə bilər.

Bütün növ allergenlər anafilaksiya törədə bilər. Ancaq daha çox qida allergenləri anafilaksiyaya səbəb olur. Ədəbiyyat məlumatlarına görə, 170-dən artıq qida allergeni bu cür reaksiya törədə bilər. Nəzəri baxımdan hər hansı bir qida allergik reaksiyaya səbəb ola bilər. Lakin alımlar göstərir ki, allergiyaya ən çox səbəb olan bu 8 qida məhsuludur: inək südü, yumurtası, fısıq, soya, büğda, qoz, balıq və bal. Bəzən qidanın özü deyil, onun tərkibində olan qeyri-qida maddələri, boyalar (anutritiv ksenobiotik) buna səbəb olur. Həşərat dışlaşması ilə müqayisədə qida mənşəli anafilaksiya zamanı ölüm faizi 6-7 % çoxdur.

Klinik təsnifatına görə, anafilaksiya – insan hayatı üçün təhlükəli olan, antigen təbiəti maddələrə qarşı orqanizmin sistem hiperhəssaslıq reaksiyasıdır. 0, ağır allergik reaksiya olub, orqanizmin bir çox orqan və sistemləri ni (tənəffüs, qan-damar, dəri və selikli

ya ağırlığından asılı olaraq, 4 dərəcəyə bölünür: Birinci dərəcə anafilaksiyada prosesə bir sistem qoşulur. İkinci dərəcə anafilaksiyada prosesə birdən artıq sistem qoşulur, bu formada həyatı təhlükə yaranır. Üçüncü dərəcə anafilaksiyada prosesə bir neçə sistem qoşulur, həyatı təhlükə artır. Dördüncü dərəcə anafilaksiya həyat üçün çox təhlükədir, letallıqla nəticələnə bilər.

Anafilaksiyanın müalicəsində ilk yardım çox vacibdir. Hər bir həkim, hətta xəstə yaxınları vaxtında, adekvat davranaraq, xəstəni bu vəziyyətdən çıxarmağı bacarmalıdır.

Bütün kliniki tövsiyələrdə anafilaksiyanın müalicəsində təxirəsalınmaz yardım məqsədilə adrenalindən istifadə etmək məsləhətdir. Eyni zamanda antihistamin preparatlar və ehtiyac-

olarsa, simptomatik preparatlardan istifadə etmək olar.

Qida mənşəli anafilaksiya zamanı vacib addımlardan biri qida rasionundan allergenləri xaric etməkdir. İnək südü züləllərinə qarşı allergiyası olan erkən yaşı uşaqlara hidroliz olunmuş müalicəvi süd qarışığının verilməsi tövsiyə edilir. Süd qarşı allergiya uşaqları böyüdükcə azalır. Yumurtaya qarşı allergiya altı yaşdan sonra azalır. Qlütenə qarşı allergiya – səliakiyi ömrü boyu qalır. Fısıq, qoz, balıq, dəniz məhsullarına qarşı allergiya uzun müddət davam edir. Profilaktik məqsədlə rasiondan çıxarılmış qidalari 2 ildən sonra tədris, az porsiya ilə təkrar qidalanmaya əlavə etmək olar.

Qida anafilaksiyasını uzun illər nəzarətdə saxlamaq üçün allergenspe-

sifik immun terapiyasından istifadə etməyi məsləhət görən A. Əyyubova vurğulayıb ki, bütün yeməkxana, kafe, restoran, fast food və s. ictimai obyektlər qida allergiyası anafilaksiya haqda məlumatlı olmalıdır və yerində ilkin yardım göstərilməsi təmin edilməlidir. Çünkü burada vaxt faktoru böyük rol oynayır.

Uşaq bağçaları və məktəblərdə allergiyadan əziyyət çəkən uşaqları təyin edib, onları xüsusi nəzarət altında saxlamaq bu müəssisələrin tibb işçilərinin borcudur. Belə uşaqların qidalanmasına, müəyyən dərmanların, peyvəndlərin istifadəsinə ciddi nəzarət olunmalıdır. Bu müəssisələrdə anafilaksiya ilə mübarizə üçün bütün dərmanlar olmalı, tibbi personal adrenalindən istifadə qaydasını bilməlidir.

Dünya Allergiya və İmmunopatolojiya Təşkilatı Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə birlikdə iyunun 13-dən 19-dək "Dünya allergiya ilə mübarizə həftəsi"nin keçirilməsini tövsiyə edib. Builk "həftə"nin mövzusu anafilaksiya olub.

Bu barədə qəzetiimizə məlumat verən Azərbaycan Allergologiya, İmmunologiya və İmmunoreabilitasiya Elmi Cəmiyyətinin prezidenti Əməkdar elm

xadimi, professor Amaliya Əyyubova bildirib ki, məqsəd əhalinin, tibb işçilərinin, eləcə də allergik xəstəliklərdən əziyyət çəkən insanların bu sindromla yaxından tanış olmaları və belə vəziyyətə düşən insanlara ilk yardımını göstərə bilmələridir.

Professor qeyd edib ki, anafilaksiya – insan hayatı üçün təhlükəli olan, antigen təbiəti maddələrə qarşı orqanizmin sistem hiperhəssaslıq reaksiyasıdır. 0, ağır allergik reaksiya olub, orqanizmin bir çox orqan və sistemləri ni (tənəffüs, qan-damar, dəri və selikli

yağırlığından asılı olaraq, 4 dərəcəyə bölünür: Birinci dərəcə anafilaksiyada prosesə bir sistem qoşulur. İkinci dərəcə anafilaksiyada prosesə birdən artıq sistem qoşulur, bu formada həyatı təhlükə yaranır. Üçüncü dərəcə anafilaksiyada prosesə bir neçə sistem qoşulur, həyatı təhlükə artır. Dördüncü dərəcə anafilaksiya həyat üçün çox təhlükədir, letallıqla nəticələnə bilər.

Anafilaksiyanın müalicəsində ilk yardım çox vacibdir. Hər bir həkim, hətta xəstə yaxınları vaxtında, adekvat davranaraq, xəstəni bu vəziyyətdən çıxarmağı bacarmalıdır.

Bütün kliniki tövsiyələrdə anafilaksiyanın müalicəsində təxirəsalınmaz yardım məqsədilə adrenalindən istifadə etmək məsləhətdir. Eyni zamanda antihistamin preparatlar və ehtiyac-

Bioloji fəal qida əlavələri: almazdan önce araşdırın

Nərgiz Məmmədova: Bu tip məhsulların apteklərdə, supermarketlərdə satışı sahəsində islahatlar gözlənilir

Həmimiz apteklərdə dərman vasitələri ilə yanaşı, böyük əsasda bioloji fəallığa malik qida əlavələrinin (BFMQƏ) də satıldığıni müşahidə etmişik. Onlar adətən görünüşcə dərmanlara çox oxşayır, qiymət baxımından isə əksər hallarda daha baha olurlar. Bəs bu məhsullar xəstəlikləri müalicə edirmi? Onlar dərman vasitələrindən nə ilə fərqlənir, istehlakçı bu məhsullar haqqında nələri bilməlidir? Bu və digər suallarla ATU-nun Farmakoqnoziya kafedrasının dosenti Nərgiz Məmmədova müraciət etdi.

- Bioloji qida əlavələri haqqında nə deyə bilərsiniz? Onların tərkibləri və təyinatı nədir, dərman vasitələrindən nə ilə fərqlənirlər?

- Siz çox aktual bir mövzuya toxunmusunuz. Bunlar bizim əhalimiz üçün nisbətən yeni məhsullardır. Onlar qida rasionunu zənginləşdirmək məqsədi ilə bitki, heyvan, mineral mənşəli və ya kimyəvi yolla alınmış bioloji fəal maddələr və onların komplekslərinin farmasevtik formada hazırlanaraq, gündəlik qəbul etmə dozasi müəyyənləşdirilmiş məhsullardır. Onlara çox vaxtı yanlış olaraq "qida əlavələri" də deyirlər. Halbuki "qida əlavələri" digər kateqoriyalı məhsullara aid olub, qidanın hər hansı xassəsini - uzun müddət saxlamaq üçün, rəngini, dadını, xərici görünüşünü dəyişdirmək məqsədi ilə istifadə edilir və qidanın ümülilikdə insan organizmində təsiri dəyişdirmir. BFMQƏ-lərin tərkibinə bir çox maddələr daxil ola bilər: züləllər, karbohidratlar, piyli və efir yağları, vitaminlər, vitaminəbənzər maddələr, probiotiklər, prebiotiklər, fermentlər, bitki və heyvan mənşəli maddələr və s. Onların tərkibində zəhərli, güclü təsire malik, az öyrənilmiş, qida üçün yolverilməz inqredientlərin mövcudluğunu qadağandır. Bu məhsullar dərman vasitələrindən fərqli olaraq qidalanmanın optimal fizioloji rasionunu təmin etmək üçün istifadə olunur. Farmakoloji

effektlərə, kəskin əlavə təsire malik olmur və yalnız fizioloji dəyişikliklər çərçivəsində insanın funksional aktiviliyini qoruyub saxlamaq məqsədi daşıyır. Onlar müalicə üçün nəzərdə tutulmayıb.

- Bu məhsulların sayı və çeşidi gündən-günə artmaqdadır...

- Əvvəlcə bu məhsulların yanrama səbəblərindən danışmaq istərdim. BFMQƏ-nin dünya üzrə məşhur istehsalçıları bu məhsulları yeni və modern hesab etsələr də, onların primitiv formaları hələ ibtidai icma cəmiyyətində istifadə olunub. Güman edilir ki, ilk çoxkomponentli BFMQƏ Misir təbəbləri tərəfindən eramızdan əvvəl V əsrə icad olunub. Müasir BFMQƏ-nin yaranma tarixi XX əsrin əvvəllərindən başlanır və amerikalı kimyaçı Karl Rehnborgun adı ilə bağlıdır. Bu şəxs əvvəlcə hazırladığı məhsulları qida rasionunu yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə dost-tanışa pulsuz paylayır. Uğurlu nəticələr onu bu məhsulları satış üçün istehsal etmək ideyasına getirib çıxarırlar. 1934-cü ildə Karl Rehnborg kifayət qədər varlanır və "California Vitamins" adlı şirkət yaradır. Rehnborgun bu sahədəki nailiyyətini təkrarlamak arzusunda olan bir çox şirkətlər 1970-ci illərdən etibarən BFMQƏ-nin patentləşdirilməsinə və istehsalına başlayırlar. Dərman vasitələrindən fərqli olaraq qidalanmanın optimal fizioloji rasionunu təmin etmək üçün istifadə olunur. Farmakoloji

insanlar üzərində sınaqdan keçiriləməsinə ehtiyac yoxdur. Üstəlik də böyük gəlir gətirir. Təsəvvür edin ki, əger bir dərman vasitəsinin hazırlanması üçün vəsait xərci orta hesabla yüz min dollardan başlayırsa, BFMQƏ-nin hazırlanmasına 10 dəfə az pul kifayətdir. Fikrimcə, məhz bu səbəbdən BFMQƏ-nin sayı və çeşidi gündən-günə artmaqdadır. Bu məhsullar hazırda dünyanın bütün ölkələrində, xüsusən də Avropa ölkələrində populyardır və böyük tələbat var. Həm də onları reseptiz əldə etmək asandır deyə, əhali tərəfindən çox alınmaqdadır. Azərbaycanda isə dərman vasitələrinin qiymətləri Təriff Şurası tərəfindən tənzimlədiyi üçün BFMQƏ-yə şamil olunmur və bu məhsullar maya dəyərindən qat-qat baha satılır.

- Azərbaycanda bu məhsulların keyfiyyətinə hansı qurumlar nəzər edir?

- Ölkəmizdə BFMQƏ-nin idxləsına, ixracına, istehsalına, satışına, dövriyəyinə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyindən isə gigiyenik sertifikat alması barədə məlumat əldə etmək üçün müvafiq qurumların qaynar xəttinə müraciət etsinlər. Çünkü bu qurumların nəzərətindən keçməyən məhsulların tərkibində bəzən resepturada təqdim olunmayan, hətta insan organizmisi üçün təhlükəli hesab edilən maddələr aşkar olunur. Məsələn, çəkini tənzimləmək üçün sibutramin maddəsi, idman qidalarında steroid maddələr, potensiya üçün olanlarda sildinofil və s.

- BFMQƏ reseptə həkim tərəfinə yazılı bilərmə?

- Mövcud qanunvericiliyə görə yazılı bilməz, amma tövsiyə oluna bilər. Çünkü bunlar qida məhsuludur. Amma məlumdur ki, bəzi həkimlər şəxsi mənafelərini güdür və bundan bir gəlir mənbəyi kimi istifadə edirlər. Belə hallara qarşı müvafiq tədbirlər görülmədir.

- Bildiyimiz kimi, insan aptekə dərman vasitəsini almaq üçün yolları. Dərman vasitələrinə çox oxşar BFMQƏ-nin apteklərdə satışının insanları çəşdirə bilməsinə necə baxırsınız? Digər tərəfdən, bəs BFMQƏ-nin marketlərdə satılması nə qədər düzgündür?

- Bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də BFMQƏ apteklərdə, supermarketlərin xüsusi şöbələrində, ixtisaslaşdırılmış mağazalarda,

- Nərgiz xanım, qeyd etdiniz ki, istehsaldan əvvəl bu məhsullar çox da dərindən araşdırılır. BFMQƏ-nin istifadəsi ilə bağlı insanlara nə tövsiyə ederdiniz?

- Təsviyəm budur ki, hər hansı BFMQƏ-ni qəbul etməzdən əvvəl onun haqqında çoxlu məlumat əldə etsinlər, ailə həkimi ilə məsləhətləşsinlər. Müxtəlif saytların, şirkətlərin reklamına əsaslanaraq bu məhsulları almasınlar. Bəzən şahidi olmuşam ki, bu məhsulları bərbərxanalarda, idman zallarında, hətta avtobus dəyərənlərində saxlamaq üçün heç olmasa, istehlakçı əczaçıdan məhsula dair məlumat ala bilər. Qaldı onların marketlərdə satışına, o da dunya təcrübəsindən götürülüb. Qeyd edim ki, bu yaxılarda qonşu Türkiyədə həkimlər və əczaçılar BFMQƏ-nin yalnız həkim və əczaçının nəzərəti altında satışı ilə bağlı məsələ qaldırıblar. Hesab olunur ki, bu vasitələrin kontrolsuz qəbulu pandemiya dövründə daha çox ölüm hadisəsinə gətirib çıxır.

- BFMQƏ olmadan insanın optimallı fizioloji rasionunu təmin etmək mümkünürmü? Bununla bağlı nə maslahət görərdiniz?

- Əbəttə, müasir dövrdə həyat tərzimizlə bağlı düzgün qidalanmayı təmin etmək çətin olsa da, mümkündür. Hər insan öz organizmini hamidən yaxşı taniyır. Maksimal dərəcədə düzgün qidalanmaq lazımdır. Orqanik məhsullardan daha çox istifadəni tövsiyə edərdim. Çalışın ki, hər bir meyvəni, tərəvəzi öz mövsümündə istifadə edəsiniz. Xaricdən gətirilən GMO tərkibli məhsullardan bacardığınız qədər uzaq olun. Alımlar təsdiqləyiblər ki, insan organizmının doğulduğu məmləkətdə becərilən məhsulları daha yaxşı mənimseməyir. Bundan başqa, təmiz havada çox olun. Kifayət qədər istirahət edin. Bu amillər də fizioloji rasionu təmin etmək üçün çox vacibdir.

Vətən müharibəsində iştirak etmiş ATU əməkdaşları təltif olunub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Azərbaycan Respublikasının Şuşa şəhərinin işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyük əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi əgidiq və şücaət nümayiş etdirmiş Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin bir qrup hərbi qulluqçusu "Şuşanın azad olmasına görə" medalı ilə təltif edilib.

Təltif olunanlar arasında ATU-nun əməkdaşı, "Təbib" qəzetiñin baş redaktoru Məğrur Əliyev də var. Qeyd edək ki, o daha önce "Füzulinin azad olunmasına görə" və "Qubadlınin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunmuşdu.

Hər iki medalla təltif olunanlardan biri də ATU-nun əməkdaşı Kənan Orucovdur.

Müəllimlərimiz Astana Tibb Universitetinin tələbələrinə dərs keçib

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tibbi və bioloji fizika kafedrasının müəllimləri Astana Tibb Universitetinin tələbələri üçün onlayn mühazirə keçiriblər. Bu dərs akademik mobillik programı çərçivəsində aparılan təcrübə mübadiləsi sayəsində mümkün olub.

27 may - 9 iyun 2021-ci il tarixlərində keçirilən "Şəhiyyə sahəsində informasiya texnologiyaları" mövzusundakı dərslər

ictimai səhiyyə ixtisası üzrə təhsil alan 2-ci kurs tələbələri üçün nəzərdə tutulub. ATU-nun adıçəkilən kafedrasının müəllimi Niyazi Hacızadə mövzu üzrə mühazirə zamanı maraqlı təqdimatlarla çıxış edib. Bu zaman pasiyentlərlə məsaflədən əlaqəyə keçməyə imkan verən innovasiyalı servis və platformaların yaradılması, həkimlərlə onlayn müzakirələrin təşkili, tibb müəssisələrində müalicəvi proseslərin monitoringlərinin aparılmasında informasiya texnologiyalarından istifadə və s.

kimi mövzular haqqında ətraflı danışılıb. Həmçinin elektron cədvəllərdən istifadə etməklə məlumatların işlənməsi məsələsi də müzakirə olunub.

Astana Tibb Universiteti onlayn mühazirə üçün ATU-nun əməkdaşı N. Hacızadəyə təşəkkür edib. Qeyd edək ki, akademik mobillik - tələbənin və professor-müəllim heyətinin ölkədaxili və xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrində müvafiq olaraq sərbəst təhsil almaq, akademik fəaliyyət göstərmək hüququndur.

Azərbaycanlı alim İlizarov Mərkəzinin fəxri professoru seçilib

İyunun 15-18-də Rusiya Federasiyasının Kurqan şəhərində akademik Q. İlizarov adına Milli Tibbi Tədqiqat Travmatologiya və Orto-

pediya Mərkəzində (İlizarov Mərkəzi) görkəmlı alim, dünya şöhrətli həkim, travmatoloq-ortoped, akademik Q. İlizarovun anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş təntənəli konfrans keçirilib.

Həmin konfransda Azərbaycan Elmi Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun travma şöbəsinin elmi rəhbəri, əməkdar həkim, tibb elmləri doktoru, professor Qələndər Canbaxışova "Fəxri professor" adının simvolları təqdim olunub.

Qeyd edək ki, azərbaycanlı alim 3 mart 2021-cil ildə Q. İlizarov Mərkəzinin Elmi Şurasında yekdilliklə mərkəzin fəxri professoru seçilib.

Qeyd edək ki, azərbaycanlı alim 3 mart 2021-cil ildə Q. İlizarov Mərkəzinin Elmi Şurasında yekdilliklə mərkəzin fəxri professoru seçilib.

22 sahibkarlıq subyekti qida təhlükəsizliyi qeydiyyatına alınıb

Sahibkarlıq subyektlərinin qida təhlükəsizliyi qeydiyyatına alınması prosesi davam edir.

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyin İformasiya Təminatı və Innovativ həllər şöbəsindən AZƏR-

TAC-a verilən məlumatə görə, "Yeyinti məhsulları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci maddəsinə əsasən, 2021-ci il iyunun 23-də qida məhsulları sahəsində fəaliyyət göstərən 22 sahibkarlıq subyekti qida təhlükəsizliyi qeydiyyatına alınıb.

Həmin tarixdə aparılan təftiş və ekspertiza nəticəsində qida təhlükəsizliyi qeydiyyatı ilə bağlı imtina hali qeydə alınmayıb.

Agentlik bir daha qida sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərini qida təhlükəsizliyi qeydiyyatından keçməyə və öz fəaliyyətlərini qanunvericiliyin tələbləri çərçivəsində həyata keçirməyə çağırır.

Birinci mərhələ üzrə vaksin vurduranların sayı 2 milyonu keçib

İyunun 24-də Azərbaycanda yeni koronavirus (COVID-19) infeksiyasına qarşı 66 min 10 doza vaksin vurulub.

Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahdan verilən məlumatə görə, onlardan birincisi mərhələ üzrə vaksinasiyadan keçənlərin sayı 36 min 942, ikinci mərhələ üzrə peyvənd olunanların sayı 29 min 68 nəfər olub.

Hazırkı dövrədək ölkəmizdə vurulan vaksin dozalarının ümumi sayı 3 milyon 146 min 350-yə bərabərdir. Birinci mərhələ üzrə vaksin vurduranların sayı 2 milyon 34 min 554, ikinci mərhələ üzrə peyvənd olunanların sayı 1 milyon 111 min 796 nəfərdir.

Yağlardan təkrar istifadə organizmə mənfi təsir göstərir

Yeməklərin hazırlanmasında yağlar böyük rolü malikdirdi və qidalara dad verən ən əsas nemətlərdən biridir. Bəzən yağılardan təkrar istifadə edilərək xörəklər hazırlanır və bu, onun kimyevi tərkibinin dəyişilməsinə səbəb olur.

Mütəxəssislərin fikrine görə, yağların təkrar istifadəsi hətta qarışsılılmaz proseslərin əməle gəlməsinə de səbəb ola bilər.

Yağılardan təkrar istifadə onurla qidalanınlarla yanaşı, ondan yemek hazırlayanlarda da xəsteliklər yaradır. Ona görə də yeməkləri yağıda bir dəfə bişirmək, təkrar istifadəyə yol vermək lazımdır.

Müsəir dövrə yağıların əksəriyyəti kimyevi üsullarla hazırlanır. Ona görə də organizmə zərər yetirilməməsi üçün onlardan təkrar istifadə yoxlanılmazdır.

Müalicəvi bitki vannaları yayda çox tərləmənin qarşısını alır

Tərləmə bədənin isti və soyuq balansını qorumaqla organizmın termoregulyasiya mexanizmini tənzimləyir. Lakin tərləmə normal hal olsa da, həddindən çox baş verməsi problemin olduğunu işarədir. Tərləmədən narahatlıq keçirənlərlə yay mövsümündə çox rastlaşıraq. Normadan artıq tərləmə hiperhidroz adlanır. Bu, sinir sistemi və xroniki xəstəliklər, xüsusi vegetativ nevroz və virus infeksiyaları zamanı daha çox artır.

Həkim-fitoterapevt Elnur Eldaroglu hiperhidroz zamanı tətbiq edilən fitoterapiya üsulları barədə danışır: "Müalicəyə tərləmənin səbəbini müəyyən etdikdən

sonra başlamaq məsləhətdir. Nəzəre almaq lazımdır ki, tərləmə hava keşkin dəyişdiyi zaman daha çox baş verə bilər. Bu sabəbdən, çöldəki hava şəraitini ilə içəridəki havanın bir-birindən keşkin fərqlənməməsinə diqqət etmək lazımdır. Misal üçün, havanın temperaturu 35°-dir, məkanı 16°-a qədər soyutmaq olmaz. Bu, organizm üçün ziyanır və xüsusən sinir sistemini mənfi təsir göstərir".

Elnur Eldaroglu dediyinə görə, fitoterapiya ilə müalicə zamanı ən effektli təsirinə malik bitkilərdən biri bənövşə ciçəyidir.

"Bundan başqa, yatiqqanqla, çobanyastığı və evkalipt bitkiləri də faydalıdır.

Bu bitkilərin hərəsindən 1 xörək qasığı olmaqla 1 litr qaynar suda dəmlənir. Sonra dəmləməni suya əlavə edərək müalicəvi bitki vannası qəbul etmək lazımdır. Bundan başqa suya çobanyastığı yağı və kekklikotunun efir yağı da əlavə edilə bilər. Müalicə üsulu ilə günəşri vanna qəbul etmək çox tərləmənin qarşısını alır. Daxile qəbul etmək üçün ise bənövşə və yatiqqanqla bitki çayları məsləhətdir. Uşaqlarda tərləmədən sonra bisməcələr müşahidə edildiyi halda isə tənzifli bənövşə, yatiqqanqla və çobanyastığı kimi bitkiləri dəmləməsində isladıb bisməcə olan hissələri silmək kifayətdir", - deyərək həkim məsləhət verib.

Etibarsız sayıları

I Müalicə-profilaktika fakültəsinin V kurs, 160 A qrup tələbəsi İbişova Gülnur Ceyhun qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayıılır.

Allah rəhmət eləsin!

II Mamalıq-ginekologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Gültəkin Cavadovaya əzizi

Gülənar Cavadovanın vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin həznlə başsağlığı verirlər.

Umumi Cərrahiyə kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Ələsgər Cavadova əzizi

Gülənar Cavadovanın vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin həznlə başsağlığı verirlər.

Tibbi biologiya və genetika kafedrasının əməkdaşları

dosent Yusif Hidayətovun vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin həznlə başsağlığı verirlər.

II Uşaq xəstəlikləri kafedrasının əməkdaşları kafedranın assistenti Ələmdar Cəfərova və ailəsinə əzizlər

Sabir Əliyevin vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin həznlə başsağlığı verirlər.

Baş redaktor

MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetiñin kompüter mərkəzində yığılır, sehifələrin, "Bəxtiyan-4" İKF-də çap olunur və universitet daxilində yayılır

ÜN V A N I M I Z:
Mərdanov qardaşları - 98c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisenziya H - 022633
İndeks - 0269
Sayı 2250